

ULUSAL MESLEK STANDARDI

**ŞEHİR İÇİ TOPLU TAŞIMA OTOBÜS ŞOFÖRÜ
SEVİYE 3**

REFERANS KODU / 13UMS0378-3

RESMİ GAZETE TARİH-SAYI / 26.12.2013 - 28863 (Mükerrer)

Meslek:	ŞEHİR İÇİ TOPLU TAŞIMA OTOBÜS ŞOFÖRÜ
Seviye:	3^I
Referans Kodu:	13UMS0378-3
Standardı Hazırlayan Kuruluş(lar):	TÜRKİYE ESNAF VE SANATKARLARI KONFEDERASYONU (TESK)
Standardı Doğrulayan Sektör Komitesi:	MYK Ulaştırma, Lojistik ve Haberleşme Sektör Komitesi
MYK Yönetim Kurulu Onay Tarih/ Sayı:	20.11.2013 Tarih ve 2013/97 Sayılı Karar
Resmi Gazete Tarih/Sayı:	26.12.2013 - 28863 (Mükerrer)
Revizyon No:	00

¹ Mesleğin yeterlilik seviyesi, sekizli (8) seviye matrisinde seviye üç (3) olarak belirlenmiştir.

TERİMLER, SİMGELER VE KISALTMALAR

ACİL UYARI IŞIĞI: Cankurtaran dışında, yaralı ve acil hasta taşıyan ve geçiş üstünlüğüne sahip oldukları ayırım işaretleri ile belirlenmemiş olan araç şoförlerinin geçiş üstünlüğü hakkını kullanmaları için yakılan ışıkları,

ARAÇ KAĞIDI: Görev kağıdı, seyir cetvelini,

ARAÇ MUAYENESİ: Trafik yönetmeliği kapsamında yapılan periyodik görsel ve teknik kontrolleri,

ARAÇ: Otobüsü,

BİLETÇİ: Yolcunun seyahat edebilmesi için ilgili birimlerce tarifelendirilmiş ücret karşılığı bileti veren kişiyi,

DURAK: Kamu hizmeti yapan yolcu taşıtlarının yolcu veya hizmetleri indirip bindirmek için kullandıkları işaretlerle belirlenmiş yeri,

HAREKET AMİRİ: Sorumlu olduğu bölge içerisinde araçların sevk ve idaresini düzenleyen ve denetleyen görevliyi,

HAT BAŞI: Sefere başlanan ilk durağı,

HAT SONU: Seferin tamamlandığı son durağı,

ISCO: Uluslararası Standart Meslek Sınıflamasını,

İSG: İş Sağlığı ve Güvenliğini,

KAPI İKAZ LAMBASI: İnmek isteyen yolcunun düğmeye basması ile kapı üzerinde ve gösterge tablosunda yanan ışığı,

KISA HUZMELİ FAR: Geceleri, yerleşim birimleri dışında karayollarındaki karşılaşmalarda bir aracı takip ederken, bir aracı geçerken yan yana gelinceye kadar ve yerleşim birimleri içinde, gündüzleri ise görüşü azaltan sisli, yağışlı ve benzeri havalarda kullanılan ışık teçhizatını,

KRİKO: Lastik değişimi ve arızı hallerde aracı kaldırmak için kullanılan aparatı,

MOTOR KAPUTU: Motor ve aksamının içinde bulunduğu açılıp kapatılabilen kaporta aksamını,

NAVİGASYON: Araç içine monte edilen ve uydu verileri aracılığıyla aracın o anki konumunu, hızını vb bilgileri bir dijital ekran üzerindeki haritada gösteren elektronik sistemi,

PERİYODİK BAKIM: İmalatçı firmanın belirlemiş olduğu sürelerde veya kilometrelerde yapılan genel araç bakımını,

REFLEKTÖR: Normal hava şartlarında kaza, arıza gibi durumlarda kullanılan yansıtıcı araç işaretleme üçgenini,

RİSK DEĞERLENDİRMESİ: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gereken çalışmaları,

RİSK: Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimalini,

SEYAHAT KARTI: Yolcunun araçla seyahat edebilmesi için ücreti önceden ödenmiş süreli veya sayılı elektronik kartı,

TABELA: Dijital veya analog olarak güzergahı gösteren sistemi,

TEHLİKE: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya işyerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyelini,

UZUN HUZMELİ FAR: Yerleşim birimleri dışındaki karayollarında geceleri seyrederken ve yeterince aydınlatılmamış tünellere girerken, ayrıca benzer yer ve hallerde kullanılan ışık teçhizatını,

VALİDATÖR: Elektronik ücret toplama sistemini,

VARDİYA: Birbiri ardı sıra veya nöbetleşe çalışılan işleri,

YOLCU: Aracı kullanan sürücü ile varsa araçta bulunan hizmetlinin dışındaki kişileri,

YOLCU BİLGİLENDİRME SİSTEMİ: Görüntülü, yazılı veya sesli yolcu bilgilendirme araçlarını

ifade eder.

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	6
2. MESLEK TANITIMI.....	7
2.1. Meslek Tanımı.....	7
2.2. Mesleğin Uluslararası Sınıflandırma Sistemlerindeki Yeri.....	7
2.3. Sağlık, Güvenlik ve Çevre ile ilgili Düzenlemeler.....	7
2.4. Meslek ile İlgili Diğer Mevzuat.....	7
2.5. Çalışma Ortamı ve Koşulları.....	7
2.6. Mesleğe İlişkin Diğer Gereklilikler	8
3. MESLEK PROFİLİ.....	9
3.1. Görevler, İşlemler ve Başarım Ölçütleri	9
3.2. Kullanılan Araç, Gereç ve Ekipman	18
3.3. Bilgi ve Beceriler	18
3.4. Tutum ve Davranışlar	19
4. ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE BELGELENDİRME	20

1. GİRİŞ

Şehir İçi Toplu Taşıma Otobüs Şoförü (Seviye 3) ulusal meslek standardı 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) Kanunu ile anılan Kanun uyarınca çıkartılan “Ulusal Meslek Standartlarının Hazırlanması Hakkında Yönetmelik” ve “Mesleki Yeterlilik Kurumu Sektör Komitelerinin Kuruluş, Görev, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” hükümlerine göre MYK’nın görevlendirdiği Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) tarafından hazırlanmıştır.

Şehir İçi Toplu Taşıma Otobüs Şoförü (Seviye 3) ulusal meslek standardı, sektördeki ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak değerlendirilmiş, MYK Ulaştırma, Lojistik ve Haberleşme Sektör Komitesi tarafından incelendikten sonra MYK Yönetim Kurulunca onaylanmıştır.

2. MESLEK TANITIMI

2.1. Meslek Tanımı

Şehir İçi Toplu Taşıma Otobüs Şoförü (Seviye 3); iş sağlığı ve güvenliği, kalite yönetim sistemi ile çevre ve trafik kurallarına uygun olarak, ticari veya resmi olarak tescil edilmiş bir otobüs ile kişi başına ücretle belirlenmiş bir güzergah doğrultusunda şehir içi toplu kamu taşımacılığı yapan nitelikli kişidir.

2.2. Mesleğin Uluslararası Sınıflandırma Sistemlerindeki Yeri

ISCO 08: 8331 (Otobüs ve tramvay sürücüleri)

2.3. Sağlık, Güvenlik ve Çevre ile İlgili Düzenlemeler

2872 sayılı Çevre Kanunu

4857 sayılı İş Kanunu

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu

5393 sayılı Belediye Kanunu

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu

Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği

Egzoz Gazı Emisyonu Kontrolü Yönetmeliği

Ayrıca, iş sağlığı ve güvenliği ve çevre ile ilgili yürürlükte olan kanun, tüzük, yönetmelik ve diğer mevzuata uyulması ve konu ile ilgili risk değerlendirmesi yapılması esastır.

2.4. Meslek ile İlgili Diğer Mevzuat

237 sayılı Taşıt Kanunu

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu

4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu

5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu

Araç Muayene İstasyonlarının Açılması, İşletilmesi ve Araç Muayenesi Hakkında Yönetmelik

Karayolları Trafik Yönetmeliği

Karayolu Taşıma Yönetmeliği

Ölçü ve Ölçü Aletleri Muayene Yönetmeliği

Ayrıca, meslek ile ilgili yürürlükte olan kanun, tüzük, yönetmelik ve diğer mevzuata uyulması esastır.

2.5. Çalışma Ortamı ve Koşulları

Şehir İçi Toplu Taşıma Otobüs Şoförü (Seviye 3); her türlü iklim şartlarında ve coğrafi koşullarda çalışır. İlgili yöneticiler tarafından yapılan hat planlamasına uyar ve hareket saatlerine riayet eder. Vardiyalı sistemde çalıştığından ötürü gerekli görüldüğünde günün çeşitli saatlerinde ve tatil günlerinde de çalışması gerekebilir. Mesleğin icrası esnasında iş

sağlığı ve güvenliği önlemlerinin alınmasını gerektiren zararlı koku, gürültü, kaza, yaralanma ve meslek hastalığı riskleri bulunmaktadır.

2.6. Mesleğe İlişkin Diğer Gereklilikler

Şehir İçi Toplu Taşıma Otobüs Şoförünün (Seviye 3); ilgili mevzuatla belirlenen sürücü belgesine sahip olması gerekmektedir. 6331 sayılı İSG Kanunu'nun 15. maddesi gereğince sağlık gözetimine tabi tutulur.

3. MESLEK PROFİLİ

3.1. Görevler, İşlemler ve Başarım Ölçütleri

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
A	İş sağlığı ve güvenliği, çevre güvenliği ve kalite gerekliliklerini uygulamak (devamı var)	A.1	Acil durum ve iş sağlığı ve güvenliği talimatlarını uygulamak	A.1.1	İş sağlığı ve güvenliği konusunda yasa, yönetmelik ile işyerine ve yapılan işe özgü mevzuat, prosedür ve talimatları uygular.
				A.1.2	İş sağlığı ve güvenliği konusunda koruma ve acil durum müdahale araçlarının uygun ve çalışır vaziyette olduğunu kontrol eder.
				A.1.3	Araçtan ve trafik şartlarından oluşabilecek risklere karşı trafik ve güvenlik kurallarına uygun önlemleri alır.
				A.1.4	Araçta işverenin sağladığı ilk yardım çantası, yangın söndürme aleti gibi acil durum müdahale ekipmanlarını bulundurur.
				A.1.5	Anında giderilemeyecek veya yetki alanı dışındaki acil durumu veya kazayı derhal ilgili acil hizmet birimlerine bildirir.
				A.1.6	Talimatlara uygun olarak araca ait acil durum müdahale prosedürlerini uygular.
		A.2	Çevre güvenlik önlemlerini almak	A.2.1	Çevre korumaya karşı alınan önlemleri, yapılan işin gereklerine uygun şekilde uygular.
				A.2.2	Gürültü kirliliğini önlemek için gerekli önlemleri azami ölçüde uygular.
				A.2.3	İnsan sağlığına zarar verici, parlayıcı ve patlayıcı maddelerin araca alınmaması ve araçta bulundurulmaması için gerekli kontrolleri yapar.
				A.2.4	Doğal kaynakların daha az kullanımı için gerekli tedbirleri alır.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
A	İş sağlığı ve güvenliği, çevre güvenliği ve kalite gerekliliklerini uygulamak	A.3	Kalite ve müşteri memnuniyeti uygulamalarını yürütmek	A.3.1	Yasalar ve mesleki oda/kuruluşlarca belirlenen kaliteli hizmet ilke ve kurallarını, iş süreçlerinde ve müşteri ilişkilerinde uygular.
				A.3.2	Trafik kurallarını mevcut yasal yükümlülüklerine göre uygular.
				A.3.3	Hata ve arızaları oluşturan nedenleri belirler ve ortadan kaldırılmasına yönelik olarak görevleri kapsamındaki işlemleri yürütür.
				A.3.4	Kalite konusunda edindiği bilgi ve tecrübeleri ilgili kişilere aktarır.
				A.3.5	Yolcuların isteği doğrultusunda ısıtma ve havalandırma ayarlarını yapar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
B	İş organizasyonu yapmak	B.1	İş öncesi hazırlıkları yapmak	B.1.1	İş süreci içerisinde kullanılacak araç, gereç ve ekipmanı ilgili talimatlar doğrultusunda kontrol eder.
				B.1.2	Eksik olan malzemelerin temin edilmesi için ilgili birimleri bilgilendirir.
				B.1.3	Günlük hava ve yol koşullarına göre ilgili idare tarafından hazırlanan zaman planlamasına uyarak zorunlu ihtiyaç molalarını ayarlar.
				B.1.4	Varsa yardımcı personelle (biletçi) günlük iş süreci içerisinde koordinasyonu sağlar.
				B.1.5	İmalatçı firmanın tavsiyesine göre belirlenen süre ve km.de aracın periyodik bakımını yaptırır.
		B.2	Belge ve eşya kontrolü yapmak	B.2.1	Bulundurulması zorunlu belgeleri (sürücü belgesi, trafik tescil belgesi, trafik belgesi, egzoz emisyon kartı, belediye çalışma ruhsatı, zorunlu trafik sigorta poliçesi, ücret tarifesi vb) kontrol eder.
				B.2.2	Eksik ya da hatalı evrak varsa ilgilileri bilgilendirir.
				B.2.3	Araçta unutulmuş, yolcuya ait herhangi bir malzeme olup olmadığını kontrol eder, varsa malzemeyi durağa teslim eder.
		B.3	Kişisel hazırlık yapmak	B.3.1	İş yerinin belirlediği kural ve talimatlara göre kişisel bakım ve temizliğini yapar.
				B.3.2	İş yerinin belirlediği kural ve talimatlara göre temiz ve düzgün olarak elbisesini veya üniformasını giyer.
				B.3.3	Elbise veya üniforması üzerinde bulunması gereken sembol ve işaretleri takar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
C	Otobüsü sefere hazırlamak (devamı var)	C.1	Günlük iş emirlerini almak	C.1.1	İlan panosundan işi ile ilgili bilgileri okur veya ilgili birim amirinden gerekli günlük bilgileri edinir.
				C.1.2	Araç kağıdını (görev kağıdı) ilgili birim amirinden alarak araç numarasını öğrenir.
		C.2	Aracın dışının fiziksel kontrolünü yapmak	C.2.1	Aracın dış temizliğini kontrol eder, temizler/temizlenmesini sağlar.
				C.2.2	Cam, kaporta, tampon vb birimlerde hasar olup olmadığını kontrol eder, varsa aksaklıkları giderir.
				C.2.3	Aracın lastiklerini ve hava basıncını kontrol eder, aksaklıkları giderir.
				C.2.4	Varsa araç gövdesi üzerindeki reklam giydirmelerini kontrol eder.
				C.2.5	Aracın dönüş, fren, park ve far ışıklarında hasar olup olmadığını kontrol eder, varsa aksaklıkları giderir.
				C.2.6	Aracın altını gözlemleyerek yağ ve su sızıntısı olup olmadığını kontrol eder, varsa aksaklıkları giderir.
				C.2.7	Aracın motor kaputunu açarak yağ ve su seviyesini kontrol eder, yeterli değilse yeterli seviyeye çıkmasını sağlar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
C	Otobüsü sefere hazırlamak	C.3	Aracın içinin fiziksel kontrolünü yapmak	C.3.1	Aracın iç temizliğini kontrol eder.
				C.3.2	Araç içindeki reklam afişleri ve duyuru panolarının güncelliğini kontrol eder.
				C.3.3	Şoför ve yolcu koltukları ile yolcu tutacaklarını kontrol eder.
				C.3.4	Yangın söndürme cihazı, ilk yardım çantası, reflektör ve acil çıkış çekiçlerini kontrol eder, varsa eksiklikleri giderir.
		C.4	Mekanik ve elektronik sistem/gösterge kontrolü yapmak	C.4.1	Aracı rölantide çalıştırarak motorun ısınmasını sağlar.
				C.4.2	Araç gösterge tablosundan araca ait yakıt, yağ, hava, şarj lambası ve ısı, vb değerlerinin normal değerlerde olduğunu kontrol eder.
				C.4.3	Devir saatini gözlemleyerek, rölanti devrinin beklenen değerlerde olup olmadığını kontrol eder.
				C.4.4	Araç içi ve dışı aydınlatmaları, kısa ve uzun huzme farları, acil uyarı ışıklarını ve silecekleri ve su fiskiyelerini çalıştırarak kontrol eder.
				C.4.5	Aracın fren sistemlerini fren pedalına basarak kontrol eder.
				C.4.6	Yolcu iniş/biniş kapılarının çalıştığını ve açık olduğunu gösteren kapı ikaz lambalarını kontrol eder.
				C.4.7	Varsa navigasyon, validatör, yolcu bilgilendirme sistemi ve tabelaların çalışıp çalışmadığını ve güzergah tabelalarını kontrol eder.
				C.4.8	Varsa validatöre hat tanımlamasını yapar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
D	Otobüsle sefer yapmak (devamı var)	D.1	Hat başına yolcusuz seyir yapmak	D.1.1	Programlanan sürüşe başlamadan önce oto çıkış kilometresini oto çıkış kağıdına işler.
				D.1.2	Belirlenen güzergahta emniyetli ve güvenli bir sürüşle hat başına varır.
				D.1.3	Varsa hat başında hareket memuruna araç kaydını yaptırır.
		D.2	Hat başında yolcu almak	D.2.1	Hat başındaki veya duraktaki yolcuyu trafik kurallarına uygun olarak güvenli bir biçimde araca alır.
				D.2.2	Araca binen yolcuların seyahat kartlarını kontrol eder.
				D.2.3	Yolcuların araca bindiğini kontrol ettikten sonra kapıları kapatır.
		D.3	Sürüş faaliyetini gerçekleştirmek	D.3.1	Trafik kurallarına ve yasal talimatlara uyarak ve trafiği kontrol ederek hareket eder.
				D.3.2	Seyir esnasında hız göstergelerini gözlemleyerek belirlenen yasal hız limitini aşmadığını kontrol eder.
				D.3.3	Seyir esnasında alt yapı çalışmaları ve mücbir sebeplerden ötürü güzergah dışına çıkma prosedürünü ilgili yetkiliyi bilgilendirerek uygular.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
D	Otobüsle sefer yapmak	D.4	Yolcuyu bindirmek/indirmek	D.4.1	Kapı ikaz lambalarını kontrol ederek durakta inecek olan yolcu olup olmadığını kontrol eder.
				D.4.2	Trafik kurallarına uygun olarak, engelli vatandaşların da binisine-inişine uygun olacak biçimde belirli bir mesafede durağa yanaşır.
				D.4.3	Aracı durdurduktan sonra kapıları açar ve açıldığını kapı ikaz lambalarına bakarak kontrol eder.
				D.4.4	Yolcuların ön kapılardan binip diğer kapılardan indiğini sağ geri görüş aynasına bakarak kontrol eder.
				D.4.5	Yolcu binisi-inişi tamamlandıktan sonra kapıları kapatır ve kapı ikaz lambasının yanıp yanmadığını kontrol eder.
				D.4.6	Kapılar kapandıktan sonra aracı hareket ettirerek, trafik kurallarına uygun olarak duraktan ayrılır.
		D.5	Hat sonu kontrolleri yapmak	D.5.1	Hat sonunda diğer araçların geçişine engel olmayacak şekilde aracı uygun bir yere park eder.
				D.5.2	Araç içini kontrol eder, unutulmuş eşya tespit edilirse kayıt altına alır.
				D.5.3	Aracın iç ve dış fiziksel kontrolünü yapar.
				D.5.4	Görev kağıdını varsa yetkiliye onaylatır.
D.5.5	Gerekli prosedürler tamamlandıktan sonra belirlenen güzergahtan emniyetli ve güvenli bir sürüşle park alanına hareket eder.				

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
E	Sefer sonrası işlemleri yapmak	E.1	Sürüş sonrası elektriksel kontrolleri yapmak	E.1.1	Garaja girmeden aracın cam, ısıtma/soğutma, iç aydınlatma ve havalandırma sistemlerini kontrol eder ve kapatır.
				E.1.2	Gerekli emniyet tedbirlerini alarak aracın enerji akımını keser.
		E.2	Araca ait idari görevleri yapmak	E.2.1	Giriş kilometresi, sürüş esnasında tespit edilen arızalar, hasarları araç görev kağıdına işler, rapor tanzim eder ve yetkiliye teslim eder.
				E.2.2	Aracı önceden belirlenen yere emniyetli bir şekilde bırakır.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
F	Mesleki gelişim faaliyetlerine katılmak	F.1	Bireysel mesleki gelişimi konusunda çalışmalar yapmak	F.1.1	Gözlemleyerek ve çalışma sırasında karşılaşılan zorlukları ve eksiklikleri dikkate alarak, kendisinin ve diğer çalışanların eğitim ihtiyacını tespit eder.
				F.1.2	Belirlenen eğitim ihtiyacının karşılanması amacıyla işverene talepte bulunur.
				F.1.3	İlgili meslek kuruluşları tarafından verilen sürekli eğitimleri takip eder.
		F.2	Mesleki bilgi ve deneyimlerini paylaşmak	F.2.1	Yeni çalışmaya başlayan çalışanın bilgi ve beceri durumunu gözlemler.
				F.2.2	Tespitler çerçevesinde gereken bilgi ve becerileri kazanması için iş süreci içerisinde yönlendirerek yetişmesini destekler.

3.2. Kullanılan Araç, Gereç ve Ekipman

1. Acil durum cam kıracağı
2. Araca ve şoföre ait belgeler
3. Bijon anahtarı
4. Çekme halatı
5. Fiyat tarifesi
6. Harita, navigasyon, vb. konum belirleme araçları
7. İlk yardım çantası
8. Kriko
9. Pens ve tornavida
10. Reflektör
11. Seyyar lamba
12. Takoz
13. Validatör
14. Yangın battaniyesi
15. Yangın söndürme aleti
16. Yedek ampul
17. Zincir

3.3. Bilgi ve Beceriler

1. Araç, gereç ve ekipman bilgisi ve kullanım becerisi
2. Dikkat ve konsantrasyon becerisi
3. El-göz-ayak koordinasyon becerisi
4. Geniş görüş alanı içerisinde uyarı fark etme/çevresel/periferal görüş yeteneği
5. Güvenli ve ekonomik araç kullanma bilgi ve becerisi
6. Harita okuma bilgisi
7. Hız-mesafe tahmin etme yeteneği
8. İş sağlığı ve güvenliği bilgisi
9. Kriz ve stres yönetme becerisi
10. Mesleğe ilişkin yasal düzenlemeler bilgisi
11. Mesleki teknolojik gelişmelere ilişkin bilgi
12. Mesleki terim bilgisi
13. Olası tehlike ve risk içeren durumları önceden algılayabilme yeteneği
14. Öğrenme, muhakeme ve algı becerisi
15. Sözlü ve yazılı iletişim becerisi
16. Temel düzeyde hesap yapabilme becerisi
17. Temel ilkyardım bilgisi
18. Tepki kapasitesi/refleks yeteneği
19. Trafik mevzuatı ve kuralları bilgisi
20. Yol ve adres bilgisi
21. Yolcu taşıma araçlarına ilişkin teknik bilgi
22. Zaman kullanım becerisi

3.4. Tutum ve Davranışlar

1. Acil ve stresli durumlarda soğukkanlı ve sakin olmak
2. Araca ait araç, gereç ve ekipmanların kullanımına özen göstermek
3. Araç temizlik, düzen ve tertibine özen göstermek
4. Beraber çalıştığı kişilerle işe göre koordinasyon sağlamak ve uyumlu hareket etmek
5. Çalışma arkadaşlarına doğru ve zamanında bilgi aktarmak
6. Çevre, kalite ve İSG mevzuatında yer alan düzenlemeleri benimsemek ve uygulamak
7. Değişime açık olmak ve değişen koşullara uyum sağlamak
8. Ekip içerisinde planlı ve organize çalışmak
9. İletişim kurduğu kişilere karşı güler yüzlü, nazik ve hoşgörülü davranmak
10. İnsan ilişkilerine özen göstermek
11. İş disiplinine sahip olmak
12. İş süreçlerinde mesleki oda/kuruluşun belirlediği ilke, değer ve kurallara uygun davranmak
13. İşyeri çalışma prensiplerine uyarak çalışmak
14. Kendisinin ve diğer kişilerin güvenliğini gözetmek
15. Kişisel bakım ve hijyene dikkat etmek
16. Meslek etiği ve yasal düzenlemelere uygun davranmak
17. Mesleki gelişim için araştırmaya istekli olmak
18. Planlı ve düzenli çalışmak
19. Risk faktörleri konusunda duyarlı olmak
20. Sorumluluklarını bilmek ve zamanında yerine getirmek
21. Tehlike durumlarında ilgilileri bilgilendirmek
22. Trafikte kurallara uygun davranmaya özen göstermek
23. Yetkisinde olmayan kusurlar hakkında ilgilileri bilgilendirmek

4. ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE BELGELENDİRME

Şehir İç Toplu Taşıma Otobüs Şoförü (Seviye 3) meslek standardını esas alan ulusal yeterliliklere göre belgelendirme amacıyla yapılacak ölçme ve değerlendirme, gerekli şartların sağlandığı ölçme ve değerlendirme merkezlerinde yazılı ve/veya sözlü teorik ve uygulamalı olarak gerçekleştirilecektir.

Ölçme ve değerlendirme yöntemi ile uygulama esasları bu meslek standardına göre hazırlanacak ulusal yeterliliklerde detaylandırılır. Ölçme ve değerlendirme ile belgelendirmeye ilişkin işlemler Mesleki Yeterlilik, Sınav ve Belgelendirme Yönetmeliği çerçevesinde yürütülür.

Ek: Meslek Standardı Hazırlama Sürecinde Görev Alanlar

1. Meslek Standardı Hazırlayan Kuruluşun Meslek Standardı Ekibi

Ersin ARTANTAŞ	TESK Eğitim ve Planlama Müdürü
Nizamettin ATEŞ	TŞOF, Trafik Eğitim Müdürü
Reyhan N. DUMAN	İETT, Psikolog
Hasan ERKAN	TESK, Eğitim ve Planlama Uzmanı
Ali CAN KESMEN	İETT, Eğitim ve Planlama Uzmanı
Murat NEVRUZ	İETT, Eğitim ve Planlama Öğretmen
Önder ÖZMEN	İETT, Eğitim ve Planlama Uzmanı
Ayfer TOPKAYA ŞAHİN	TESK, Eğitim ve Planlama Uzmanı
Doç. Dr. Yeşim YASAK	TŞOF, Psikolog

2. Teknik Çalışma Grubu Üyeleri

Cihan ABANOZ	İETT Şoförü
Ali ARI	İstanbul Halk Otobüsü Şoförü
Yaşar BEYDİLLİ	İETT Hareket Amiri
Yakup BIYIK	İETT Hareket Amiri
Arif CENGİZ	İETT Şoförü
Alim KOR	İETT Şoförü
Bahattin LUTON	İstanbul Halk Otobüsü Şoförü
N. Sait ÖNCEL	İETT Hareket Amiri
Erol ULUGERZER	İETT Şoförü
Fevzi YÜKSEL	İstanbul Halk Otobüsü Şoförü

3. Görüş İstenen Kişi, Kurum ve Kuruluşlar

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü)

MEB Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü

MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü

MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı

Türkiye İş Kurumu (İş ve Meslek Danışmanlığı Dairesi Başkanlığı)

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı (YÖK)

Devlet Personel Başkanlığı

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB)

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM)

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB)

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK)

Hak-İş Konfederasyonu

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TURK-İŞ)

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK)

Ankara Sanayi Odası (ASO)

Ankara Ticaret Odası (ATO)

İstanbul Ticaret Odası (İTO)

Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO)

Türkiye Elektrikli Vinç İmalatçıları Derneği (TEVİD)

Tüketici Hakları Derneği (THD)

Tüketici Yararına Araştırma Derneği (TÜYADER)

Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu (TŞOF)

4. MYK Sektör Komitesi Üyeleri ve Uzmanlar

Prof. Dr. Mustafa KARAŞAHİN, Başkan (Yükseköğretim Kurulu)

Şeyhamit Ünal SARIBAŞ, Başkan Vekili (Milli Eğitim Bakanlığı)

Aykut KARAKAVAK, Üye (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı)

Sinan KUŞÇU, Üye (Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı)

Edip TÜRKAY, Üye (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı)

Damla Ebru ESEN,	Üye (Gümrük ve Ticaret Bakanlığı)
Burcu SARI,	Üye (Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu)
Mehmet KARABÜBER,	Üye (Hak İşçi Sendikaları Konfederasyonu)
Ali ÇİÇEKLİ,	Üye (Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği)
Nizamettin ATEŞ,	Üye (Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu)
Dilek TORUN,	Üye (Mesleki Yeterlilik Kurumu)

Firuzan SİLAHŞÖR,	Başkan Yardımcısı (Mesleki Yeterlilik Kurumu)
Fatma GÖKMEN,	Sektör Komitesi Temsilcisi (Özürü ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü)

5. MYK Yönetim Kurulu

Bayram AKBAŞ	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Temsilcisi, Başkan
Doç. Dr. Ömer AÇIKGÖZ	Milli Eğitim Bakanlığı Temsilcisi, Başkan Vekili
Prof. Dr. Mahmut ÖZER	Yükseköğretim Kurulu Temsilcisi, Üye
Bendevi PALANDÖKEN	Meslek Kuruluşları Temsilcisi, Üye
Mustafa DEMİR	İşveren Sendikaları Konfederasyonu Temsilcisi, Üye
Dr. Osman YILDIZ	İşçi Sendikaları Konfederasyonları Temsilcisi, Üye